Bilgisayar Arac?l? ?leti?ime Yönelik Güdülenim Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Bilgisayar Arac?l? ?leti?ime Yönelik Güdülenim Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=17674

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Bilgisayar Arac?l? ?leti?ime Yönelik Güdülenim Ölçe?i, sosyal bilimler alan?nda kullan?lan ve bireylerin Bilgisayar Arac?l? ?leti?im (BA?) araçlar?n? kullanma e?ilimlerinin alt?nda yatan motivasyonel faktörleri ölçmek üzere uyarlanm?? k?sa bir ölçektir. Ölçek, özellikle sosyal medya platformlar?n?n (örne?in, **Facebook**) e?itim ortamlar?ndaki kullan?m?n? inceleyen ara?t?rmalar ba?lam?nda geli?tirilmi?tir. **O?uzhan Atabek** taraf?ndan 2013 y?l?nda yürütülen bir doktora tez çal??mas?nda, Türkiye ve ABD'deki **ö?retmen adaylar?**n?n bu tür teknolojileri kullanma güdülerini anlamak amac?yla kullan?lm??t?r. Dört maddeden olu?an bu araç, yüksek iç tutarl?l?k sergilemektedir.

Anahtar Kelimeler

Bilgisayar Arac?l? ?leti?im, Güdülenim, Ölçek Uyarlama, Facebook, Ö?retmen Adaylar?, Sosyal Medya Kullan?m?, Psikometri

Yazarlar

O?uzhan Atabek

Amaç

Bu ölçe?in temel amac?, bireylerin dijital platformlar ve sosyal a?lar arac?l???yla gerçekle?tirdikleri ileti?ime yönelik içsel ve d??sal güdülenim düzeylerini belirlemektir. Ölçek, özellikle e?itim teknolojileri ve sosyal psikoloji alanlar?nda, kullan?c?lar?n belirli bir BA? arac?n? (bu durumda **Facebook**) neden kulland???n? veya kullanma e?ilimi gösterdi?ini nicel olarak de?erlendirmeye olanak tan?r.

Ölçek, **ö?retmen adaylar?**n?n mesleki geli?im ve sosyal etkile?im amaçl? teknoloji kullan?m?na ili?kin motivasyonlar?n? inceleyen geni? kapsaml? bir ara?t?rman?n parças? olarak uyarlanm??t?r. Bu ba?lamda, ölçek, teknoloji kabul modelleri ve sosyal etki teorileri çerçevesinde kullan?c? davran??lar?n? aç?klamada kritik bir rol oynamaktad?r.

Yap?

Ölçek, bireylerin **Bilgisayar Arac?l? ?leti?im** (BA?) ortamlar?na yönelik tutum ve davran??lar?n? ?ekillendiren tekil bir **güdülenme** yap?s?n? ölçmektedir. Bu yap?, kullan?c?lar?n dijital etkile?imlerden elde ettikleri fayda, zevk veya zorunluluk hissini kapsar. Ölçe?in do?as? gere?i, BA? kullan?m?n?n alt?nda yatan psikolojik itici güçleri yakalamay? hedefler.

Dört maddelik k?sa yap?s?, motivasyonun temel bir boyutunu h?zl? ve etkin bir ?ekilde ölçmek için

ARABPSYCHOLOGY.COM

tasarlanm??t?r. Bu yap?, genellikle sosyal veya pedagojik amaçlarla kullan?lan çevrimiçi araçlara yönelik genel bir motivasyon e?ilimini temsil eder.

Geçerlik

Ölçe?in orijinal geçerlik çal??malar?, uyarlama çal??mas?n?n yap?ld??? doktora tezinde detayl?ca incelenmi?tir. Her ne kadar kaynakta do?rudan geçerlik katsay?lar? belirtilmese de, ölçe?in **uyarlama** süreci, psikometrik standartlara uygun olarak dilsel ve kültürel e?de?erlik çal??malar? ile desteklenmi?tir.

Tez çal??mas?n?n karma yöntem (mixed method) tasar?m?, ölçe?in bulgular?n?n nitel verilerle desteklenerek yap? geçerli?inin dolayl? olarak sa?land???n? dü?ündürmektedir. Bu tür adaptasyon çal??malar?nda, genellikle uzman görü?ü, kapsam geçerli?i ve faktör analizi gibi yöntemler kullan?larak arac?n kültürel ba?lama uygunlu?u test edilir.

Güvenirlik

Bilgisayar Arac?l? ?leti?ime Yönelik Güdülenim Ölçe?i, yüksek düzeyde iç tutarl?l?k sergilemi?tir. Uyarlama çal??mas?nda hesaplanan **iç tutarl?l?k katsay?s?**, sosyal bilimler ara?t?rmalar? için kabul edilebilir bir düzeydedir.

Cronbach's Alpha (Cronbach's α): 0.745

Bu de?er (α = 0.745), ölçe?i olu?turan dört maddenin ayn? temel yap?y?, yani BA?'ye yönelik güdülenimi güvenilir bir ?ekilde ölçtü?ünü göstermektedir. Bu, ölçe?in tekrarlanan uygulamalarda tutarl? sonuçlar verece?i anlam?na gelir.

Faktör Analizi

Ölçek sadece 4 maddeden olu?tu?u için, büyük olas?l?kla tek boyutlu (unidimensional) bir yap?ya sahiptir ve **tek bir motivasyon faktörünü** temsil etmektedir. Doktora tezinde yap?lan faktör analizleri (genellikle Aç?mlay?c? veya Do?rulay?c? Faktör Analizi), bu dört maddenin tek bir yap? alt?nda topland???n? ve bu yap?n?n BA?'ye yönelik genel güdülenmeyi temsil etti?ini do?rulam?? olmal?d?r.

K?sa ölçeklerin avantaj?, uygulama kolayl??? ve yüksek yan?t oranlar?d?r; bu ölçek de, BA? motivasyonunu ölçmek için basit ve odaklanm?? bir araç olarak tasarlanm??t?r.

Araç

Test Türü: Uyarlama Ölçe?i (Adaptation of an existing scale).

ARABPSYCHOLOGY.COM

Format: Kendini De?erlendirme Ölçe?i (Self-Report Questionnaire).

Maddeler: 4 ö?e.

Derecelendirme: 5'li Likert Tipi Ölçek.

Derecelendirme Detaylar?: (1=Kesinlikle kat?lm?yorum, 2=Kat?lm?yorum, 3=Karars?z?m, 4=Kat?l?yorum, 5=Kesinlikle kat?l?yorum). Yüksek puan, yüksek BA? güdülenmesini ifade eder.

Mevcut Dil: Türkçe.

Popülasyon Grubu: Üniversite ö?rencileri, özellikle **Ö?retmen Adaylar?**.

Ya? Grubu: Genç Yeti?kinler (Yüksekö?retim seviyesi).

Popülasyon Detaylar?: Ölçek, Türkiye ve ABD'deki üniversitelerde ö?renim gören ö?retmen adaylar? üzerinde kullan?lm??t?r.

Test Metodolojisi: Ölçek, Atabek (2013) taraf?ndan yürütülen karma yöntemli (mixed method) bir ara?t?rman?n nicel veri toplama a?amas?nda kullan?lm??t?r.

Anahtar Kelimeler

Güdülenme, BA?, Psikometrik Özellikler, **5'li Likert**, Üniversite Ö?rencileri, ?ç Tutarl?l?k

Yazarlar

Sorumlu Yazar: O?uzhan Atabek

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Bilinmiyor.

?leti?im E-posta Adresi: oguzhanatabek@gmail.com

Yaz??ma Adresi: Orta Do?u Teknik Üniversitesi (Tez dönemi).

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Test Y?l?: 2013 (Doktora Tezinin Yay?n Y?l?).

?zinler ve Kullan?m Ücreti: Ölçe?in ticari olmayan akademik ara?t?rmalarda kullan?m? için sorumlu yazar O?uzhan Atabek'ten izin al?nmas? tavsiye edilir. ?leti?im e-posta adresi yukar?da belirtilmi?tir.

PDF Kayna??: Ölçe?in orijinal PDF dosyas?na a?a??daki ba?lant?dan eri?ilebilir.

ARABPSYCHOLOGY.COM

bilgisayar-aracili-iletisime-yonelik-gudulenim-olcegi-toad.pdf

Kaynaklar

Ölçe?in uyarlanmas?na ve kullan?lmas?na temel te?kil eden ana referans a?a??dad?r:

Atabek, O. (2013). An exploratory study on the use of Facebook by pre-service teachers in Turkey and the U.S.A: A mixed method design (Unpublished doctoral dissertation). Middle East Technical University, Ankara, Turkey.

Tez çal??mas?n?n tam metnine a?a??daki ba?lant?dan ula??labilir:

etd.lib.metu.edu.tr

Bilgisayar Arac?l? ?leti?ime Yönelik Güdülenim Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: Ölçe?in orijinal maddeleri kaynak içerikte yer almamaktad?r. Kaynakta yaln?zca ölçe?in **4 ö?eden** olu?tu?u belirtilmi?tir. Maddelerin tam metnine ula?mak için sorumlu yazar ile ileti?ime geçilmesi veya Atabek (2013) doktora tezinin incelenmesi gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM